

A szerkesztőség címe (Írott Szó Alapítvány)

1092 Budapest, Ferenc krt. 14.

Levelezési cím: **1450 Budapest, Pf. 77.**

Számlázási cím: **1062 Bp., Bajza u. 18.**

Telefon/fax: **413-6672, 413-6673**

Szerkesztőségi mobil: **(70) 388-7034**

Központi e-mail cím és előfizetés:

info@magyarnaplo.hu

Elérhetőségünk a világhálón:

www.magyarnaplo.hu

www.facebook.com/magyarnaplo

Kiadja az Írott Szó Alapítvány

(1092 Bp., Ferenc krt. 14.)

és a Magyar Napló Kiadó Kft.

(1062 Bp., Bajza utca 18.)

Terjeszti a Magyar Lapterjesztő Zrt.

(1097 Bp., Táblás u. 32.)

Előfizetésben terjeszti

a Magyar Posta Zrt. Hírlap Üzletága

(1080 Bp., Orczy tér 1.)

Előfizethető valamennyi postán,

a kézbesítőknél, e-mailen (hirlap@posta.hu),

faxon (303-3440)

Egy évre 7500 Ft, fél évre 3900 Ft.

További információ: 06-80-444-444

Nyomda: Pannónia Nyomda Kft.

(1139 Bp., Frangepán u. 16.)

**A folyóirat megrendelhető
szerkesztőségünkben is:**

• személyesen:

1092 Budapest, Ferenc krt. 14. I/5.

• levélben: **1450 Budapest, Pf.: 77.**

• telefonon: **06-1-413-6672**

• e-mailen: **info@magyarnaplo.hu**

„Elmene asszonyunk...”

Hegyet hágott, lőtöt lépett Erdélyi Zsuzsanna, fekete föld színét is bejárta, mire félútján életének elérte az üzenet ősanáink titkos hagyatékáról, amelyet tudós elődei elveszettek hittek, holott mindéig itt volt elevenen csörgedezve a felszín alatt, átvészelve egyházi tilalmat, tatárdúlást, török, német, szovjet hódoltságot, diktatúrát és vallásüldözést, hogy végül 1968 adventjén tiszta forrásként feltörjön Somogyban, egy „fekete sorsa fekete füstjében kilencvennyolc évessé szikkasztott öreg-asszony” *Pénteki imádságában*. Ez a szöveg határozta meg életének második felét, hajtotta utolsó leheletéig „uccákru’ uccákra”, búcsúkból búcsúba, országról országra, hogy összegyűjtse, feldolgozza, rendszerezze a gazdag örökséget.

Ez volt az első az emberi lelkekbe rótt apokrif imákból, amelyek szájról szájra mentve – „anyámtú, nagyanyámtú tanultam kislány koromba” – évszázadokon át őrizték nyelvünk ősi és középkori rétegeit. A „Béka ekéjével, Gyík üstökével, Kígyó ostorával” szántott pogány ráolvasások, a szegény Jézus „térdig vérben, könyékig könnyben” való szenvedései, Szűz Mária „Harmadnapú Szent Fiamot keresem” siralmi népköltészetünk legjavával vetekszenek, telítve lírai szépséggel – „Fűszálon aranyág” – és drámai erővel – „Szüvit máját meghírvasszuk, piros vérit megalissuk” –, hogy elakad a lélegzetünk tőlük.

Erdélyi Zsuzsanna az utolsó pillanatban talált rá az általa archaikus népi imádságként meghatározott népköltészeti műfaj temérdek kincsére, amikor elmenőben voltak őrizői, és a szekularizált világban nem tudták kinek továbbadni.

„...üzentek értem – írta a *Hegyet hágék, lőtöt lépék* bevezetésében –, hogy el-elakadó hangjukat megörökítsem. Bár a halál a kapu előtt leselkedett, addig nem engedték be, míg egy ’jóravaló becses szeméj’ nem rögzítette (...) utolsó szó-, hangfoszlányukat.”

Erdélyi Zsuzsannát, adatközlő „szent öregei” „imaasszonyát” nem a vakszerencse vezette, a Feladat kereste meg Őt. Kiválasztott volt. Mert ki lett volna méltóbb és alkalmasabb az emberfeletti erőt, tudást követelő munkára, és ki értett volna jobban szót a „szelíd vénetskével”, mint a népdalgyűjtő Erdélyi János unokája, akiben asszonyként ugyanaz a felelősségérzet lakozott a „régirégiek”-kel szemben, mint „a Katyí, Mari, Rozi, Ilon, Emera nénik”-ben. Átvette a hatalmas örökséget, és az utolsó sorig elszámolt vele azoknak, akiket illet: anyanyelvünk közöségének.

Hogy ezt írom, Zsuzsanna napja vagyon, amikor megszólalnak a pacsírták, de most csend van. „Utak megszomorodának, Fennálló fák térdet-fejet hajtának, Égi madarak véres könnyet hullatának...” mert múlt pénteken elment a magyar szakrális néprajz nagyasszonya, Erdélyi Zsuzsanna. Lelkét hárman vitték, három szép angyalok. De csak egyik szemük sírt, a másik már nevetett, látva, hogy a „mennország ajtaja megnyitattik néki, amen.”

Jámborné Balog Tünde

Szerkesztőbizottság: *Jókai Anna* (elnök),
Báger Gusztáv, *Horváth Antal*,
Kalász Márton, *Kő Pál*, *Nemes Attila*,
Salamon Konrád, *Szakály Sándor*, *Vasy Géza*

Főszerkesztő: Oláh János

E-mail: olahjanos@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7035

A szerkesztőség tagjai:

Bíró Gergely

(olvasószerkesztő, próza)
E-mail: proza@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7031

Cech Vilmosné

(gazdasági ügyintéző)

Csontos János

(Nyitott Műhely)

Gilányi Magdolna (szerkesztő)

E-mail: gilanyi.magdolna@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 421-8147

Réger Ádám (Könyvszemle, szerkesztő)

E-mail: regeradam@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7032

Szalai Judit (szerkesztő)

E-mail: szalaijudit@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 421-7962

Szentmártoni Anikó

(szerkesztőségi titkár, terjesztés, előfizetés)
E-mail: szentmartonia@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7030

Zsiga Kristóf (könyvkiadás)

E-mail: zsigakristof@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7033

Zsille Gábor (vers)

E-mail: vers@magyarnaplo.hu

Bornemissza Ádám (tördelőszerkesztő)

Borító: **Oláh Mátyás László**

A címlapon: **Hermann Róbert**
(**Oláh Gergely Máté felvétele**)

Meg nem rendelt kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Minden felbélyegzett, válaszborítékkal ellátott levélre válaszolunk. Mutatópéldány kérhető a szerkesztőségben.

Jámborné Balog Tünde: „*Elmene asszonyunk...*” 1

SZEMHATÁR

Ágh István: <i>Marad legszebb örökségem</i>	3
<i>Császárkörte nem vadalma</i>	4
Csontos János: <i>A kultúra hozzáad a személyiséghez. Beszélgetés Navracsics Tiborral a magyar kultúra napján lobbizásról, műfordításról, a Kreatív Európáról és az osztrák Beethovenről</i>	5
Báger Gusztáv: <i>Walt Whitman blues; Kertben</i>	10
Temesi Ferenc: <i>Ártótisztek (csomag érték nélkül) 2. (befejező) rész</i>	11
Barna T. Attila: <i>A magány pályaudvarán; Révület az alkonyatban</i>	22
<i>Krúdy; Falu bolondja</i>	23
Papp-Für János: <i>Talentum Program – Zánka</i>	24
Győri Krisztina Mária: <i>Bekerített semmi</i>	24
Weeber Luca Borbála: <i>Üresedés</i>	25
Csender Levente: <i>Prózában utaztunk</i>	25
Szántó Kamilla: <i>Zuhany; Meg a repülő; Legyünk</i>	26
Kertész László: <i>Nemzeti reprezentáció a magyar szobrászatban: Ferenczy István</i>	27
Kulin Borbála: <i>Zolika autója; Búcsú virágvasárnapra</i>	31
<i>Köldöktérkép</i>	32
Sipos Lajos: <i>Nemzetfogalom és irodalom</i>	33
Hárs Ernő: <i>Versek a hagyatékból</i>	37
Szabó Palócz Attila: <i>záporban a fény utcai piacon; szerelemcsütörtök odakozmált lélekkel</i>	38
Horváth (EÖ) Tamás: <i>Messziről jött ember</i>	40
Tóth László: <i>Már el is feledte...; Mestereim, lengyel költőim</i>	44

NYITOTT MŰHELY

Kovács István: <i>1848–49 nagyszerűsége és a történész kötelessége Beszélgetés Hermann Róberttel</i>	45
--	----

KÖNYVSZEMLE

Kelemen Lajos: <i>Eleven összetartozás Ágh István: Összegyűjtött versek I–II</i>	58
Bakonyi István: <i>Serfőző Simon két könyve Serfőző Simon: Semmi sem úgy van; Égig érő nyár</i>	61
Szakolczay Lajos, Luzsicza István: <i>Szabó Palócz Attila: A legvidámabb tárhely</i>	63
Rosonczy Ildikó: <i>Együttműködés a végeken Solymosi József: Forradalom és szabadságharc Északkelet-Magyarországon 1848–1849-ben</i>	66

SZERZŐINK 68

Számunkat Ferenczy István alkotásaival illusztráltuk.

Helyesbítés: februári lapszámunk 45. oldalán Nicolae Ceaușescu személyi orvosának neve helyesen dr. Schechter. A tévedésért elnézésüket kérjük!